

Національні традиції як чинник виховання студентства

Ю. І. Карчова

Харківська державна академія культури

Одвічною детермінантою національно-культурного поступу є адекватне співвідношення новаційних тенденцій та національних традицій. Сучасний освітньо-виховний процес, спрямований на формування високоосвіченого фахівця, втім, демонструє тенденцію до «розмивання» національного начала. Це певним чином ускладнює становлення національно орієнтованої особистості, формування активного громадянського суспільства в цілому. Водночас із тенденцією «вимивання» молоді інтелектуальної еліти за межі України це потенційно містить у собі загрозу забуття національного духовного досвіду.

Вагомим чинником виховання студентства за цих умов стає його прилучення до світу національних традицій, до найширших обріїв народного мистецтва тощо. З одного боку, таке знання вітчизняної спадщини розширює інтелектуальний потенціал молоді. З іншого боку, осмислення сутності та специфіки народних традицій, обрядовості сприяє формуванню власних ментальних опор, складанню світоглядних орієнтацій, визначенню місця особистості в сучасному полікультурному просторі, в якому в активному полілозі співіснують не тільки різні національні «струмені», а й відмінні за своїми спрямуваннями субкультурні тенденції.

Впровадження національного начала в систему гуманітарних дисциплін на сьогодні забезпечує не тільки кількісний чинник (збільшення кількості годин, що відводяться на вивчення відповідних дисциплін гуманітарного циклу – «Історія української культури», «Українознавство» тощо). Значущим чинником посилення питомої ваги національного начала, що має й безперечний виховний сенс, є також акцентуація тих форм освітньо-виховного процесу, які передбачають активну діяльність студентства у позанавчальний час.

Організація гуртків із вивчення та відтворення національної обрядовості, музичних, театральних колективів художньої самодіяльності, спрямованих у тому числі й на опанування вітчизняної народнописанної традиції, обмін їх художнім досвідом, активна участь у житті студентської молоді – ті освітньо-виховні форми, які забезпечують таке ж активне входження молоді особистості в саму серцевину національної культури, свідоме сприйняття підвалин

національного світобачення та формування особистісних світоглядних засад.

Вивчення та, що є не менш важливим, діяльнісне втілення національних традицій, у той же час є й фундаментальною детермінантою забезпечення спадкоємності національного духовного доробку, збереження унікальності «культурного обличчя» українства, формування за умов сучасної, певним чином позанаціональної, культурної атмосфери тих духовних спрямувань, на основі яких активізується процес національної самоідентифікації – один із найвагоміших чинників виховання у сучасному українському суспільстві.